"Danskeren",

Et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika

udgivet af

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,

Blair, Nebr.

„Danskeren" udgaar hver Tirsdag og Fredag

Pris pr. Aargang.

De forenede Stater $1.50. Udlandet $2.00

Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adresseforandring og andet angaaende Bladet adresseres:

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,

Blair, Nebr.

Redaktør: A. M. Andersen.

Alle Bidrag til „Danskeren"s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseret:

A. M. Andersen, Blair, Nebr.

Entered at Blair Postoffice as second class matter.

Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen bedes man klage til det stedlige Postvæsen. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskeren"s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, der averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes De altid omtale, at De saa Annoncen i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte

Jfl. „Bikuben" er der nu sikret Mormonerne et nyt Missionshjem i Bergen, Norge. Bladet skriver: „Der har i længere Tid været gjort Forsøg paa at lade opføre et Missionshus i Bergen, men forskellige Forhindringer har umuliggjort Foretagendet endtil nu. En Del af den gejstlige Stand i Bergen har sat sig haardt imod, at „De sidste Dages hellige" fik en Ejendom i nævnte By, men det synes nu, som alt er lagt til Rette til Fordel for den gode Sag."

Under et Billede i „W. H." forleden, hvor en Opvarter paa sin Bakke frembærer engelske Spurve og Dandelions (Løvetand) som en delikat Ret, læses: „Et Medlem af Agerbrugsdepartementet anbefaler som det bedste Middel til at udrydde engelske Spurve at spise dem. Hvorfor ikke grave deres Løvetand op og servere dem sammen med Spurvene og saaledes befri Dem for to Plager ad een Gang og paa samme Tid reducere Priserne paa Levnetsmidler."

Ved Dansk Missionsselskabs Virksomhed i Indien er der det sidste Aar blevet døbt 18 Hedninger. Menighedsmedlemmernes Antal er nu 1,263. Der er 23 danske Missionærer. — Paa Selskabets Missionsmark i Kina er det gaaet raskere fremad. Der er døbt 62 Hedninger. De Kristnes Antal er steget fra 368 til 451. De smaa kristne Menigheder gør gode Fremskridt hen imod at blive selvunderholdende, og man lægger megen Vægt paa Uddannelsen af duelige indfødte Arbejdere. Lægemissionen gør et godt Arbejde.

I et Referat i „Kr. Sml." fra et Kredsmøde i Minneapolis, Minn., fortælles, at de tilstedeværende Præster Mandag Eftermiddag samledes i Pastor Tarpgaards Hjem, hvor der samtaledes om flere Ting, saaledes om, hvilken Velsignelse det vilde være for Samfundet, hvis Forholdene ved dets Skole i Des Moines kunde blive ordnet, saa der kunde komme et mere stadigt Præg over den. De var alle enige om at beklage, at det ikke endnu havde været muligt for Kirkens Styrelse at offentliggøre noget som helst om, hvad de vilde anbefale Aarsmødet at gøre ved denne Sag.

Efter Missionær Ejnar Hoff for „Kr. Dgbl." følgende fra Landsbyen Mallavadi i Karmel Distrikt: Missionen ønskede et Stykke Land til Skole, og Distriktskateketen indgav Ansøgning om et bestemt passende Areal Regeringsland i Byen til vedkommende Myndigheder. Byens Storbønder blev rasende og forsøgte ved alle mulige hemmelige Kunster og aabenbare Løgne at forhindre, at vi fik det. Til sidst mente de sig sikre; vi vilde ikke faa det; Sognefogden havde talt med Amtmanden. De kom saa til Kateketen og haanede ham: „Nu skal vi se, hvad din Gud formaar; bed til ham, at I maa faa det Land, I har søgt om, og lad ham vise, at han er Gud, ved at skaffe jer det. Lad os nu se, om han er til." — Ja, Kateketen bad, — og en Maanedstid efter havde han faaet Landet. Storbønderne er noget mere tavse, og Folk i Byen er meget optagne af denne Historie.

Glædelige Tidender fra Indien. I „Berlingske Tidende" meddeles:

Den nu afsluttede Folketælling i Indien, hvorefter Folketallet fra 295,166,039 i 1901 er stegen til 316,019,846, viser en overmaade glædelig Stigning i den kristne Befolknings Tal. Den tæller nu 3,876,000 (hvori dog er indbefattet foruden indfødte evangelske tillige indfødte katolske Kristne samt europæiske Kristne). Medens den samlede Befolkning gennemsnitlig er vokset med 6,4 Procent, udgør de Kristnes Tilvækst betydelig mere; de er voksede med 11,6 Procent.

Stærkest er de Kristnes Tal vokset i Pandjab (mere end 400 Procent), men i mange andre Egne er den kristne Del af Befolkningen bleven mere end fordoblet.

Man forstaar, det har ikke andet end kunnet vække en vis Opmærksomhed i Hindukredse, og adskillige hedenske Blade har haft Artikler, som viser, man er bleven noget urolig. „Hvis denne Sløvhed hos Hinduerne varer ved," hedder det saaledes et Sted, „da er Indiens Kristianisering kun et Tidsspørgsmaal".

Hold ved!

Forleden Aften fik jeg ved Lejlighed en Indskydelse — at jeg ogsaa skulde give et Ord til Bedste angaaende Racine-Skolen.

Maaske en og anden vil tænke, at nu passer det ikke længere, hvad det gamle, kendte Ord siger, at „gode Raad er dyre".

Men det gør det nu nok alligevel, for det er jo ikke sikkert, at man faar gode Raad, fordi man faar mange Raad eller Henstillinger.

Dog, i hvert Fald er det godt at Tankerne angaaende den Sag kommer frem før Aarsmødet; det sætter andre Tanker i Bevægelse, saa man kan blive bedre skikket til at træffe en Afgørelse, naar Tiden dertil kommer.

Enhver faar jo saa tage baade mine og andres Henstillinger for, hvad man finder dem værd.

Den Indskydelse, jeg fik, var, at vi skal holde ved.

Lad mig her straks anføre Pauli Ord: „Naar vi gøre det gode, da lader os ikke blive trætte; thi i sin Tid skulle vi høste, saafremt vi ikke give tabt" (Gal. 6, 9.)

Det forekommer mig, at det er med os som Samfund, som det er med Børnene: Vi tager fat paa nye Opgaver med Lyst og Mod, men vi er altfor snart færdige til at give slip, naar der møder Vanskeligheder.

Tænk blot — søg i Historien om Svar: Naar er en stor og god Sag naaet frem i Verden til Sejr uden ved at trodse Modgang, overvinde Hindringer og besejre Vanskeligheder? naar?

Og hvad er der i Vejen for at fortsætte Luther College — er det et uoverstigeligt Bjerg, der har optaarnet sig paa dets Vej?

Lad os overveje det Spørgsmaal, før vi svarer paa det.

Jeg er ikke blind for, at vi maa have vore Finanser i Orden, have Balance i vore Kasser, ellers gaar det galt.

Men er der intet andet Raad til at holde Balance i Kasserne end at give slip paa den ene Opgave efter den anden?

Jeg tror, der er.

Prøv engang, at lægge Mærke til, hvad der er Raad til!

Jeg skal ikke nævne Enkeltheder, men blot sige, at jeg har iagttaget, at Folk — ogsaa af dem inden for vort Kirkesamfund — har Raad til at spendere i Tusindvis af Dollars paa Luksus eller paa Ting, som de kunde undvære.

Jo, Raad mangler det ikke paa — blot man faar Raad og Indsigt og Villie eller Offervillighed over for de rigtige Opgaver parret rigtig sammen.

Lige siden Tanken om at faa en dansk lutherisk Skole oprettet derinde, hvor de mange Danske bor, har den Sag haft min Interesse, og den har den endnu.

Vi behøver denne Skole, og den rette Ting er ikke at give slip paa den, men at holde ved, indtil vort Folk faar Øje for den gode Gerning, den øver.

Jeg er glad ved, at alle Forslag og Henstillinger angaaende Luther College dog har i sig et Moment af dette at holde ved.

Men jeg vilde være mere glad ved, om Samfundet fuldt ud kunde tilegne sig den Tanke at holde ved og som Samfund fortsætte Skolens Drift og saa — —

Ja, hvad saa?

Jo, der er noget, vi som Samfund hidtildags har staaet altfor meget tilbage i, og det er i at holde oplysende Foredrag angaaende vort frikirkelige Arbejde, deriblandt særlig vor Skolemission.

Det er det, jeg tænker paa — holde ved, fuldt ud, og faa arbejde blandt vort Folk for at omvende deres Pengepunge, saa nogle af de Tusinder, der nu spenderes til liden eller ingen Nytte, kunde for en Del komme til at støtte vore Skolers Gerning i større Maal end hidtil — til Gavn for os som Enkeltmennesker, som Kirke og som Folk.

Jeg har lagt Mærke til vore Frænder, Nordmændene og Svenskerne, at de holder ved, hvor de en Gang tager fat.

Som et Eksempel skal jeg nævne den svensk-lutherske Bethany College, Lindsborg, Kansas. Det kneb svært for denne Skole for nogle Aar siden. Der var maaske taget uformuitige Vovestridt, men de holdt ved og fik Gælden betalt. Sidste Aar gives følgende Status angaaende denne Skole: Værdi $202,100; Legater $64,500; Bibliotek 12,000 Bind; 40 Professorer og Lærere; 895 Studenter og Elever.

De holdt ved, og i Dag fortryder de det ikke.

„I sin Tid skulle vi høste, saafremt vi ikke give tabt."

Vi Danske i Amerika er jo bagefter saa mange andre, men Vejen, de er naaet frem ad, har de ikke taget med sig, den ligger aaben for os, og den hedder: Hold ved — giv ikke tabt.

A. M. Andersen.

Vandringsfund.

(Af X.)

Hans Herlighed, Georg den Tredie af England, lod sig paa en Tygebrahesdag bringe en Ret kogte Ærter, thi han følte sig saa andereret og træt formedelst mangehaandede Kors og Byrder, som ifølge gammel Skik falder paa det Hoved, der bærer Kronen, og Ærter, navnlig da de gule, har fra Arilds Tid Ry for paa mærkværdig Maade og i mærkværdig kort Tid at kunne genreise det trætte Menneskes sunkne Livsaander.

Som nu Hans Herlighed havde taget een Dosis til sig og var i Færd med at træffe Anstalter til nokken en, opdager hans skarpe Øje, at et kogt Insekt befandt sig mellem Ærterne. Blodet veg fra Kongens Kinder, thi Videnskabsmand, som han var, saa han straks, at her ikke var Tale om nogen Plantelus, men om et veludviklet Eksemplar af Arten „pediculus capitis", som vides med særdeles Forkærlighed at opsøge sin Bolig i MennesketsHovedhaar. Flukset med da Hans Naade Ærterne i „Slapspanden" samt lod en ekstra Dagsbefaling udstede: at Køkkenets samtlige Personale ufortøvet skulde kronrages og skrubbes i kraftig Lud.

Naar det saa endda havde været det hele. Men nej — en Digter, John Wolcot, fik Regle i Historien, der igen fik hans Regle til at klø efter at sætte den i Vers, og saa begik det ubarmhjertige Skarn da et Spottedigt: „The Loufiad", et cetera, og saa videre.

Ja, det er, som Skjolden siger: Kun mosfom Hvile times det kronede Hoved.

* * *

Her er et kuriøst optisk Eksperiment, eller rettere Bedrag, om hvis Rigtighed enhver, der har to Øjne, let kan forvisse sig. Rul et Stykke glat Papir sammen saaledes, at et rundt Hul af omkring en Tommes Diameter dannes deri. Udlæg nu en eller anden passende lille Genstand og sæt om „Kiggerten" med højre Haand, idet Armen løftes op paa Højde med Skulderen; hold saa Røret for venstre Øje og betragt Genstanden der igennem en kort Tid. Luk nu det venstre Øje, idet samtidig det højre aabnes. Hvis Haanden er i rette Stilling, vil den dække Genstanden for dette Øje. Har man nu vedblevet saaledes en Stund, aabner man det venstre Øje — og nu ser man Genstanden, idet Røret tilsyneladende sidder i et Hul gennem Haanden.

Røret maa selvfølgelig holdes nøjagtigt paa Genstanden, der maa være i passende Afstand fra Øjnene. Man kan ogsaa i Stedet holde Røret med venstre Haand og da stille sig saaledes, at enten et Brædt eller lignende sparrer højre Øjes Udsyn: Forhindringen vil stadig synes gennemboret, og Hullet vil altid være af Rørets Diameter.

* * *

I et gammelt Kapel i Caserta ved Neapel skal der ifølge italienske Blade findes en Stenplade, hvis Indskrift i det hebraiske Maal og med oldhebraiske Bogstaver siges at være en Kopi af Jesu Dødsdom, og hvis Ordlyd er omtrent saadan:

„Her er Dommen, som Galilæas Landshøvding, Pontius Pilatus, udstedte mod Jesus af Nazareth, at han skulde dø Korsets Død:

I Kejser Tiberius 17. Regeringsaar, paa den 25. Dag i Marts Maaned, da Ananias og Kajfas var Herrens Ypperstepræster dømte Landshøvding Pontius Pilatus Jesus til at skulle lide Korsdøden mellem tvende Forbrydere. Efter Vidneudsagn, som er prøvede og befundne at være sande, er der givet Bevis for, at Jesus var en Folkeforfører, en Oprører og Lovforagter. Han har udgivet sig selv for at være den levende Guds Søn og betegnet sig som Israels Riges Konge. Han har holdt festligt Indtog i Templet, hilst af Folket med Palmegrene og Jubelraab. Pontius Pilatus befaler derfor Høvedsmanden Quintillius Cornelius at føre Jesus til Retterstedet og forbyder enhver at udfri ham eller forhindre hans Død. Disse Vidner gav deres Underskrift: Daniel Robani, Farisæer. Johannes Zarabatel, Skriftlærd. Raphael Robani, Skriftlærd. Caper, Skriftlærd."

Tillige var det bestemt i Dommen, at Jesus skulde føres til Døden gennem Porten Særena. Og det oplyses, at en Kopi af Dommen udsendtes til hver af de tolv Israels Stammer paa særlige Stenplader. Hidtil har altsaa kun den i Caserta ladet sig finde.

Nu — i Italien forevises mangfoldige gamle, ældgamle Sager, end- og mangfoldige Ting, som nødvendigvis maa være falske. Denne Plade kunde vel være ægte. Om den er det, er en anden Sag.

* * *

„At kende Sandheden er mere end at kende blotte Fakta — det er at kendeFaktas indbyrdes Forhold."

Heri ligger vist Nøglen til mangen hed og hidsig Strids Jævning. Der gives Mennesker, tilmed ikke faa, som formedelst en eller anden Fejl eller Mangel i deres Aandskonstitution paa ingen Maade kan bringes til at indse eller indrømme mere end blotte Fakta. Men da er det jo spildt Møje, naar de, der kan overskue Tingenes indbyrdes Afhængighedsforhold, til deres egen Umage og Fortræd søger at gøre hine andre meddelagtige i, hvad de selv ser og erkender. Thi intet Menneske kan mere, end det kan.

Overvej det, Læser! og du skal se, det vil slaa til — baade i Politik og Religion, i Moral og dagligdags Smaating.

Man kan vel antage, at hvis Pilatus kunde have faaet Øje ikke blot paa simple Kendsgerninger (f. Eks. det, at Jesus kaldte sig Konge), men tillige paa det Forhold, hvori de stod til et højere (nemlig, at Kristi Rige ikke var af denne Verden), da havde der ingen Foranledning været til hans verdensbekendte Spørgsmaal: „Hvad er Sandhed?"

Vor Bibel.

At der i den sidste Menneskealder har været foretaget Stormløb som ingen Sinde før mod vor gamle Bibel er vel ingen Hemmelighed for nogen. Man er snart bleven saa vant til denne vantro, saa kaldte „videnskabelige" Kritik, at man ikke ænser den mere, særligt da naar man lægger Mærke til, hvor magtesløs den har vist sig at være; thi den Bibel, man har kæmpet saa haardt for at give Dødsstødet, har aldrig før været udbredt og grandket saa meget, som den nu er.

Men man maa bedrøves, naar man ser, at endog Præster og Sjælesørgere i vor kristne Kirke rækker den moderne, vantro BibelkritikBroderhaand, drager den ene efter den anden af de bibelske Sandheder i Tvivl, ja endog skylder vor Herre Jesus selv for, at han gentagne Gange rokkede ved Skriften, skønt han dog sagde, at han ikke var kommen for at nedbryde men for at fuldkomme Loven og Profeterne (Matth. 5, 17), samt at „Skriften kan ikke rokkes" (Joh. 10,35), hvilket man jo saa rigtignok nødes til at paastaa, Jesus kan aldrig selv have sagt, skønt Apostelen Johannes jo skriver, det er Jesu Ord.

Naar vi først begynder at drage vor gamle Bibels Paalidelighed i Tvivl, saa er vi fuldstændigt prisgivne Menneskemeninger, saa har Sjælen mistet sin Ankergrund, og saa staar en Sjælesørger hjælpeløs overfor den vakte, anfægtede og ængstede Sjæl, der ser paa sin Synd og gruer for Dommen. Naar vi selv har været med til at kaste Tvivl om Ordets Inspiration ind i Menneskers Hjerte, saa kan vi jo aldrig mere vente noget godt Resultat af at vise hen til, hvad „der staar skrevet". Vi kan jo vente Svaret: Ja, blot jeg kunde stole paa, det passer. Det kan jo ikke engang nytte, vi drager en af Herrens egne rige Forjættelser frem, for det kunde jo være tilsnigt af en Afskriver og ikke et Ord af Jesus selv. Og skal det saadan kritisk undersøges, hvor meget der er ægte, hvad skal der saa blive af de Millioner, der ikke er i Stand til at foretage en saadan Undersøgelse? Hvor har vi Garantien for, at f. Eks. Bjergprædikenen, Fadervor og Jesu ypperstepræstelige Bøn er af Jesus eller i hvert Fald er rigtigt nedskrevet, naar vi først har begyndt at drage Evangelisternes Paalidelighed i Tvivl?

Men hvordan kan vi bevise Bibelens Paalidelighed? Den skal slet ikke bevises af os. Vor gamle Bibelbog skal nok staa sin Prøve uden vore Bevisер. Ofte har jeg læst om Modsigelser i Bibelen; men ved at undersøge de paapegede Steder og lase, hvad gamle, troende Bibelforskere havde at sige derom, er jeg stedse kommen til det Resultat, at det var kun Spøgelser. Endnu har jeg ingen virkelige Modsigelser fundet i Bibelens 66 Bøger, selv om der er Steder, som endnu er dunkle for mig. Heller ikke kan jeg forstaa, at Jesus f. Eks. har rokket ved Sabbatsbudet, fordi hans Disciple plukkede Aks paa Sabbaten, eller at han i mindste Maade har rokket ved Budet om Skilsmisse; tværtimod har han skærpet Budene, og prøvede stedse at vise Farisæerne, hvorledes de misforstod dem. — Nej, Jesus har ikke rokket ved — men fuldkommet, hvad Moses har sagt, og derfor kan Ordet, „Skriften kan ikke rokkes", saa godt være sagt af ham.

Men hvad vejer dog egentlig vore Meninger om, enten Bibelen er Guds Ord, indeholder Guds Ord, er skrevet af de navngivne Forfattere eller andre ojv? Dens eget Vidnesbyrd maa vel dog være det, der vejer mest. Og at Bibelen selv fra Ende til anden giver sig ud for at være Guds eget inspirerede Ord, det kan intet ærligt Menneske nægte. Jesu Ord „Skriften kan ikke rokkes" er kun et enkelt Vidnesbyrd mellem Hundreder andre. Lad os betragte nogle faa af dem.

I Mosebøgerne, de historiske Bøger og Salmerne finder vi Hundreder af Udtryk som disse: „Saa sagde Herren", Herren sagde", „Herren talede", „Herrens Ord", hvilket viser, at de hellige Guds Mænd talede Herrens Ord.

Alle 16 Profeter, der har skrevet Bøger i vor Bibel, siger, at det var Herrens Ord, der kom til dem.

Jesus siger, at „indtil Himlen og Jorden forgaar, skal end ikke det mindste Bogstav eller Tøddel forgaa af Loven" (Matth. 5, 18).

Apostelen Paulus siger, at Guds Ord (Pagterne, Lovgivningen, Gudstjenesten og Forjættelserne) er Jøderne betroede, at „den ganske Skrift er indblæst af Gud," og at det Ord, som han prædikede var ikke Menneskers Ord men sandelig Guds Ord.

Apostelen Jakob siger, at „Ordet, som er indplantet i eder, er mægtigt til at gøre eders Sjæle salige."

Peter siger: Aldrig er nogen Profeti fremsørt af menneskelig Villie; men hellige Guds Mænd talede, drevne af den Helligaand."

Johannes skriver til de unge, at Guds Ord bliver i dem.

Dette er kun nogle faa af Skriftens egne Vidnesbyrd om sig selv. Ved at opsøge Paralelsteder kan man finde mange flere lignende. Dertil kunde føjes klare og tydelige Udtalelser af de gamle Kirkefædre: Justin Irenæus, Clement, Origenes og Augustin samt af vor egen store Kirkefader Luther, hvilke alle klart og tydeligt vidner om, at de betragter deres Bibel som Guds eget urokkelige Ord.

Det var vel heller ikke af Vejen at minde om Grundtvig, der skrev:

Guds Ord, det er vort Arvegods,
det skal vor Afkoms være;
Gud giv os i vor Grav den Ros,
vi holdt det højt i Ære.

Chr. Christensen.

Ruskin, Nebr.

(Fortsat fra Side 1.)

I al den Tid, jeg har været her (11 Aar) og i flere Aar før, var Deden Sekretær for Bethania Menighed; han førte en god Pen, var en mild og omgængelig Mand i al sin Færd, hjemme og ude. Han var i mange Aar Leder af Søndagsskolen her, indtil han paa Grund af svækket Helbred saa sig nødt til at trække sig tilbage. Sin Stilling som Sekretær beklædte han indtil 2 Maaneder før sin Død, da han resignerede.

Saa var han tillige Kordegn i alle de Aar, jeg var her. Der var en egen Fasthed og Bestemthed og en dyb Alvor over ham, naar han traadte frem i Kordøren og sagde: „Lad os alle bede." Det var som det blev let at være med i Bønnen, for man mærkede, at han selv var med. I private Samtaler med ham kom man meget let ind paa Livets store Spørgsmaal, og han var ikke den Mand, der lukkede til, for hvad der rørte sig i hans Hjerte, selv om det ikke altid stemmede overens med dens Mening, han talte med.

Han var i et Par Aar Medlem af Den forenede Kirkes Skoledirektion, og han er kendt ud over hele Samfundet fra de Beretninger fra Ruskin, der af og til fremkom i „Danskeren", og som paa enkelte Undtagelser nær stammede fra ham. Han har ogsaa leveret enkelte Bidrag til „Kirkebladet", „De Unges Blad" og Børnebladet". Han læste meget, især i den sidste halve Snes Aar, og skrev meget. Alt, hvad han i de Aar han var Leder af Søndagsskolen, talte til Børnene, havde han omhyggelig nedskrevet og gemt. Alle ydre Sager havde han ordnet for sin Død. Jeg, personlig, mindes Deden med Glæde og takker Gud for den Tid, jeg kendte ham og tilbragte sammen med ham. Velsignet være hans Minde i Hjem, Menighed og Samfund.

L. Jensen.

Ruskin, Nebr., Maj 1912.

— — —

Ogsaa jeg mindes K. T. Deden som personlig Ven og Broder i Kristus baade fra den Tid, jeg var hans Præst og fra Samvær med ham ved Lejlighed senere. Mange skønne Samtaler har jeg haft med ham, og hans Bidrag til „Dsk." var det mig altid en Glæde at modtage.

A. M. Andersen.

Fra Brookings, S. Dak., meldes, at County-Kasserer E. L. VanDyke har nægtet at modtage Betaling for License fra to Saloon-Værter, idet han hævder, at License-Loven er ukonstitutionel.